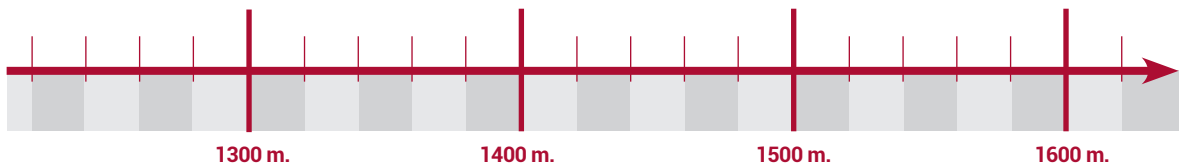

4. Į Lietuvos istoriją įžengia Gediminaičiai!

- 1** Jau žinote, kad Lietuvos valdovų dinastija pavadinta Gedimino vardu. Kiek laiko ji valdė, kaip valdovai keitė vieni kitus? Užpildykite istorijos laiko juostą atlikdami toliau pateiktas užduotis.

1. Pasirinkta spalva nuspalvinkite Gediminaičių valdymo laikotarpį.
2. Istorijos laiko juostoje pažymėkite:
  - a) Gedimino valdymo pradžios metus;
  - b) pirmojo Vilniaus paminėjimo istorijos šaltiniuose datą;
  - c) Algirdo valdymo pradžios metus;
  - d) Jogailos valdymo pradžios metus.

- 2** Tikriausiai esate matę Vilniuje stovintį paminklą Gediminui. Paminkle įamžintas ne tik Gediminas, bet ir jo įpėdiniai. Raskite internete daugiau šio paminklo Vilniuje nuotraukų, kad galėtumėte jį gerai apžiūrėti, ir atsakykite į pateiktus klausimus.

- 1.** Kokie Lietuvos valdovai įamžinti Gedimino paminkle Vilniuje?

- 2.** Kokie giminystės ryšiai sieja juos su Gediminu?

---

3. Prie kurių valdovų iškalti jų naudoti ženklai? Nurodykite, kokie.

---

4. Kelintais metais paminklas pastatytas ir kas jo autorius?

---

5. Nurodykite dvi priežastis, kodėl, jūsų manymu, paminklas Gediminui stovi Vilniuje.

3

Jau žinote, kad Gediminas, norėdamas apsaugoti Lietuvą, rašė popiežiui apie žiaurų kryžiuočių elgesį lietuvių žemėse. Perskaitykite A ir B šaltinius ir atsakydami į toliau pateiktus klausimus ištikrinkite, kam dar ir kodėl Gediminas rašė laiškus.

A šaltinis. Gediminas Vokietijos miestų gyventojams rašė:

Gediminas, Dievo malone lietuvių ir rusų karalius, Žiemgalos valdovas ir kunigaikštis, garbės ir malonės patvarumo sveikindamas [linki].

<...> atveriamo [mūsų] žemę, valdas ir karalystę kiekvienam geros valios žmogui: kariams (riteriams), ginklanešiams, pirkliams, valstiečiams, kalviams, račiams, kurpiams, kailiadirbiams, malūnininkams, smuklininkams, bet kokiems amatininkams.

Duota, nuodugniai apsvarsčius, mūsų mieste Vilniuje 1323 Viešpaties metais, Švento apaštalo Pauliaus atsivertimo dieną.

B šaltinis. Gediminas Saksonijos ir kitų kraštų gyventojams rašė:

Žemdirbiams, kurie nori į mūsų karalystę įžengti ir [joje] pasilikti, duodame ir suteikiame [teisę] dešimt metų [žemę] dirbti laisvai ir be mokesčių, ir tegul pusę [šio] laiko jie bus neliečiami jokios karališkos prievolės, [o] pasibaigus nustatytam terminui ir dar pagal žemės derlumą jie duos dešimtinę, kaip yra įpratę [ją] duoti kitose karalystėse arba tėvonijose, tačiau [čia sąlygos yra tokios], kad pas mus grūdas bus daug gausesnis, negu įprasta kitose karalystėse.

1. Nurodykite A ir B šaltinių adresatus.

A šaltinio adresatas:

B šaltinio adresatas:

---

2. Kurių A šaltinyje paminėtų profesijų žmonės yra amatininkai?

---

3. Kokias teises valdovas suteikia valstiečiams, atvykstantiems į Lietuvą gyventi?

---

4. Kaip manote, ko siekia Gediminas kviesdamas į Lietuvą laiškuose minimus žmones?

---

5. Dėl kokio paminėto dalyko pirmas laiškas (A šaltinis) yra ypač svarbus Lietuvos istorijai?

---

4 Įrašykite tekste praleistus kunigaikščių vardus ir trūkstantus metus.

1341 m. mirus LDK valdovui _____, sostą paveldėjo jo sūnus _____ . Jam sunkiai sekėsi valdyti didžiulę valstybę, todėl jo broliai _____ ir _____ surengė sąmokslą ir _____ m. atėmė iš jo sostą. Didžiuoju kunigaikščiu tapo _____. Jis LDK valdė iki 1377 metų.

5 Remdamiesi Gediminaičių dinastijos genealoginiu medžiu išbraukite vardą asmens, kuris **netinka** kitų dviejų draugijai. Paaiškinkite, kodėl taip pasirinkote.

1. Vytenis Gediminas Vytautas

---

2. Jogaila Žygimantas Kęstutaitis Švitrigaila

---

3. Algirdas Vytautas Jogaila

---

4. Jogaila Vytautas Jaunutis

---

6 Remdamiesi savo žiniomis ir vadovėliu nurodykite po tris svarbiausius Gedimino ir Algirdo (su Kęstučiu) nuopelnus.

Gediminas

1.

2.

3.

**Algirdas
ir Kęstutis**

1.

2.

3.

7 Savais žodžiais paaiškinkite sąvokas.

1. Dinastija

---

2. Genealogija

---

3. Monarchinis valdymas

Apibendrinamieji klausimai ir užduotys

1. Patyrinėkite braukažodį ir apibraukite penkis Lietuvos valdovų vardus.

5 taškai

A	B	C	G	R	B	D	K	F	A
D	L	S	E	N	R	Š	Ę	T	Ž
E	T	G	D	L	M	U	S	B	A
Ž	Y	G	I	M	A	N	T	A	S
F	A	E	M	R	N	V	U	I	I
G	C	H	I	O	D	J	T	K	S
I	M	P	N	S	A	A	I	C	I
V	Y	T	A	U	T	A	S	D	G
K	L	O	S	P	A	G	Z	A	O
P	A	R	B	U	S	I	S	T	A

2. Pasitikrinkite žinias atsakydami į klausimus.

2.1. Kaip vadinama dinastija, XIII a. II pusėje – XVI a. I pusėje valdžiusi Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę?

1 taškas

2.2. Koku titulu užsienio valstybių atstovai kreipdavosi į Gediminą?

1 taškas

2.3. Koku būdu Gediminas siekė išspręsti ginčus su Ordinais?

1 taškas

2.4. Kaip vadinamas ženklas, turintis Gedimino vardą?

1 taškas

2.5. Kodėl Algirdas ir Kęstutis nuvertė nuo sosto savo brolių Jaunutį?

1 taškas

2.6. Iš kokio miesto Algirdas valdė LDK?

1 taškas

2.7. Kokia pilis buvo Kęstučio rezidencija?

1 taškas

2.8. Kokią užduotį Lietuvos didysis kunigaikštis Algirdas buvo skyręs Kęstučiui?

1 taškas

2.9. Kokia buvo pagrindinė Algirdo veikla valdant šalį?

1 taškas

2.10. Kokį tikėjimą išpažino LDK valdovai Gediminas ir Algirdas?

1 taškas

Kaip man sekėsi? Iš 15 galimų taškų surinkau .....

Perskaitykite teiginius ir pažymėkite, ar supratote temos medžiagą.	Taip	Ne
Istorijos laiko juostoje nustatau Gediminaičių valdymo laikotarpį.		
Suprantu, kodėl Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas gali vadintis Lietuvos karaliumi.		
Galiu nurodyti svarbiausią kiekvieno Lietuvos valdovo nuopelną.		
Moku paaiškinti svarbias sąvokas.		

Trys man geriausiai įsiminę temos dalykai:

1.

2.

3.

Nesupratau, tad norėčiau išsiaiškinti: